

หัวข้อวิจัย : การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรด้านสาธารณสุขที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ... ในจังหวัดสุรินทร์
ชื่อผู้วิจัย : ศศิธร ไชยยิ่ง
สาขาวิชา : การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น สถาบันราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. ทองสุข วันแสน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรด้านสาธารณสุขที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.... เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างบุคลากรด้านสาธารณสุขระดับผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างแพทย์ พยาบาล และบุคลากรอื่นๆ และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... ตามความคิดเห็นของบุคลากรด้านสาธารณสุข ในจังหวัดสุรินทร์ ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างบุคลากรด้านสาธารณสุขในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 100 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... สอบถามในเรื่องความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติทั้ง 6 หมวด เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.98 ทำการรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน ถึง ตุลาคม 2545 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที (t-test) และสถิติเอฟ (F-test) ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรด้านสาธารณสุขต่อพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... พบว่าบุคลากรด้านสาธารณสุขเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... อยู่ในระดับมากในภาพรวมทั้ง 6 หมวด และในภาพรวมรายหมวด แม้ว่าจะเป็นรายข้อก็เห็นด้วยในระดับมากไม่ว่าจะแยกตามตำแหน่ง หรือสถานภาพในการปฏิบัติงาน ก็ยังเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติต่อพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมทุกหมวด และในภาพรวมรายหมวด แม้ว่าจะเป็นรายข้อก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้โดยในรายข้อมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพียง 2 ข้อ ซึ่งอยู่ในหมวดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ คือ การป้องกันและควบคุมปัญหาที่คุกคามสุขภาพ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนและชุมชน และการสนับสนุนมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและควบคุมปัญหาที่คุกคามสุขภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างแพทย์ พยาบาล และบุคลากรอื่นๆ ต่อพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... ในภาพรวมทั้ง 6 หมวด พบว่ามีความคิดเห็นคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดมี 3 หมวดที่บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ หมวดสิทธิหน้าที่และความมั่นคงด้านสุขภาพ หมวดคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ หมวดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีดังนี้

3.1 หมวดสิทธิ หน้าที่และความมั่นคงด้านสุขภาพ

(1) สิทธิด้านสุขภาพ บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในเรื่อง บุคคลมีสิทธิที่จะปฏิบัติตามศาสนาของตนนับถือ บุคคลมีสิทธิเท่าเทียมกันในการรับบริการสาธารณสุข บุคคลมีสิทธิในการรับบริการสุขภาพที่ปลอดภัย ผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย บุคคลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ บุคคลมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นหรือปฏิเสธการรักษาเพื่อการยืดอายุในวาระสุดท้าย และบุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี

(2) หน้าที่ด้านสุขภาพ บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง บุคคล ชุมชนและรัฐมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2 หมวดคณะกรรมการสุขภาพ

บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในเรื่อง องค์ประกอบของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ คุณสมบัติของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ การสรรหาผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสรรหาผู้แทนองค์กรวิชาชีพ การสรรหาผู้แทนองค์กรภาคประชาชน การสรรหาผู้แทนองค์กรเอกชน คุณลักษณะของคณะกรรมการสรรหา หน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา วาระในการดำรงตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

3.3 หมวดสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหาร และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

3.4 หมวดสมัชชาสุขภาพ

บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง สมาชิกของสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานมีหน้าที่เป็นหน่วยธุรการในการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

3.5 หมวดแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ

(1) ด้านการป้องกันและควบคุมปัญหาที่คุกคามสุขภาพ บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง คณะกรรมการทำหน้าที่สนับสนุนให้เกิดการดำเนินมาตรการและพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง

(2) ด้านการบริการสาธารณสุขและการควบคุมคุณภาพ บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องบริการสาธารณสุขต้องมุ่งสร้างความเข้มแข็งทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

(3) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกข้อ

(4) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในเรื่อง มาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ คณะกรรมการทำหน้าที่สนับสนุนให้เกิดการดำเนินมาตรการและพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง

(5) ด้านการเงินการคลังด้านสุขภาพ บุคลากรด้านสาธารณสุขทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง คุณลักษณะของการจัดระบบการเงินการคลังแบบรวมหมู่ กลไกการดูแลการใช้จ่ายเงิน

4. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของบุคลากรด้านสาธารณสุข ในจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับการปรับปรุงพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... สามารถสรุปได้ตามหมวดต่าง ๆ ดังนี้

4.1 หมวดความมุ่งหมายและหลักการ รัฐบาลควรเน้นในเรื่องของความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชนและสังคมเข้าเป็นอุดมการณ์และหลักประกันความมั่นคงของชาติด้วย

4.2 หมวดสิทธิ หน้าที่และความมั่นคงด้านสุขภาพ

(1) สิทธิด้านสุขภาพ ควรมีการกำหนดความชัดเจน ขอบเขตของสิทธิต่าง ๆ มีเกณฑ์มาตรฐานสำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงเน้นการดูแลตนเอง และสนับสนุนการศึกษา ระดับพื้นฐานให้แก่ชุมชน

(2) หน้าที่ด้านสุขภาพ ควรเป็นหน้าที่ของบุคคลและรัฐบาลร่วมกัน ซึ่งบุคคลในชุมชนต้องมีส่วนในการรับผิดชอบตนเองด้วย มิใช่เป็นหน้าที่รับผิดชอบของรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว

(3) ความมั่นคงด้านสุขภาพ ผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับความมั่นคงด้านสุขภาพ ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการสาธารณสุข สุขภาพ และทางการแพทย์

4.3 หมวดคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช) ควรประกอบด้วยตัวแทนวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับระบบสุขภาพมากกว่าตัวแทนด้านอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ที่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ

มากที่สุด และเป็นผู้รับผิดชอบด้านสุขภาพโดยตรง และควรนำคุณสมบัติความรู้ด้านสุขภาพเข้ามาร่วมในการพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการด้วย

4.4 หมวดสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ควรมีการปรับวาระการดำรงตำแหน่งของเลขาธิการ และระยะเวลาการตรวจสอบเปลี่ยนวาระให้มีความเหมาะสม โดยมีคณะกรรมการบริหารผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์ และสาธารณสุขที่มีจำนวนมากกว่าด้านอื่นๆ

4.5 หมวดสมัชชาสุขภาพ คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ควรมีสัดส่วนระหว่างภาครัฐและภาคการเมือง ภาควิชาการและวิชาชีพ และภาคประชาชนให้เท่า ๆ กัน

4.6 หมวดแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ

(1) การสร้างเสริมสุขภาพ ควรเพิ่มงบวิจัยให้สูงขึ้นและควบคุมการวิจัยให้สามารถนำมาพัฒนาและแก้ปัญหาได้ และในเรื่องของการกระจายยาจำเป็น ต้องมีกลไกการควบคุมที่รัดกุม มีการตรวจเช็คยาสำรอง และส่งคืนอย่างเป็นระบบ

(2) การป้องกันและควบคุมปัญหาที่คุกคามสุขภาพ ควรมีการนำผลงานวิจัยที่เหมาะสมกับชุมชนมาเป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกัน และควบคุมปัญหา รวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนร่วมทำการวิจัยด้วยตนเองในชุมชนของตน

(3) การบริการสาธารณสุขและการควบคุมคุณภาพ จำเป็นต้องมีบุคลากรในการปฏิบัติงานที่เพียงพอ มีระบบการส่งต่อที่ได้คุณภาพ และเสริมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตัวของผู้รับบริการตามระบบการส่งต่อ

(4) ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ ควรมีการควบคุม อย. และอยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานทางวิทยาศาสตร์

(5) การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ ควรมีการสนับสนุนข้อมูลที่ถูกต้องและมีการเผยแพร่ที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ ควรระบุชื่อสินค้า บริษัท ชนิด วันและล็อตที่ผลิต ฯลฯ

(6) องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ควรเน้นให้ประชาชนดูแลตนเองในขั้นพื้นฐานได้ มีการสนับสนุนในเรื่องของการค้นหาปัญหา หาแนวทางวิธีแก้ไขและเข้าร่วมดำเนินการกับประชาชน

(7) กำลังคนด้านสุขภาพ ควรจัดหาหรือเพิ่มปริมาณบุคลากรทางการแพทย์ให้ได้สัดส่วนกับประชากรที่มาบริการ